

În noul Cod fiscal, în vigoare de la începutul anului, **nu** se regăsește nicio procedură concretă aplicabilă veniturilor realizate din contracte civile de o persoană fizică. Mai exact, conceptul de „**convenție civilă**” a dispărut complet din cuprinsul actului normativ, la fel cum se întâmplă și cu noțiunea de „**contract de prestări servicii**” sau „**contract civil**”.

În aceste condiții, singurul temei legislativ în care veniturile obținute din contracte civile pot fi integrate îl reprezintă articolul 114 alin. (2) lit. g) din Codul fiscal, cel care definește **veniturile din alte surse**. Astfel, în categoria veniturilor din alte surse se includ, însă nu se limitează la următoarele venituri impozabile: „*veniturile din activități, altele decât cele de producție, comerț, prestări de servicii, profesii liberale și din drepturi de proprietate intelectuală, precum și activități agricole, silvicultură și piscicultură, pentru care sunt aplicabile prevederile cap. II - Venituri din activități independente și cap. VII - Venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură*”.

Există **două alternative** pe care legislația din 2016 le oferă veniturilor obținute din convenții civile. Astfel, în funcție de natura serviciilor prestate, contribuabilii se pot încadra în unul dintre următoarele tipuri de venituri:

- **venituri din activități independente** - cum ar fi cele obținute de persoanele fizice autorizate (PFA), în cazul în care activitatea are un caracter de continuitate, de recurență sau
- **venituri din alte surse**, în cazul în care persoana nu este înregistrată fiscal și activitatea nu are un caracter de continuitate (este ocazională).

În ceea ce privește veniturile din activități independente, legislația **nu** definește în prezent termenul de recurent, așa încât o activitate desfășurată **mai mult de o singură dată** într-un an fiscal, de către aceeași persoană, va fi considerată ca având un **caracter de continuitate**.

Comparație de taxare între cele două situații

Conform legislației în vigoare de la 1 ianuarie, persoanele fizice autorizate trebuie să plătească pentru veniturile pe care le realizează un impozit de **16%**. În plus, această categorie de contribuabili are de achitat și anumite contribuții, după cum urmează:

- **contribuția de asigurări sociale de sănătate (CASS), în cotă de 5,5%**, însă baza de calcul diferă în funcție de modul de impunere a PFA - în sistem real sau pe baza normei de venit
- **contribuția de asigurări sociale (CAS), de 10,5% sau 26,3%**, conform opțiunii. Din 2016, CAS pe care PFA o datorează la sistemul de pensii se aplică asupra venitului net obținut, și nu la o bază de calcul aleasă de contribuabil, așa cum s-a întâmplat până la finalul anului 2015. Totuși, acest venit nu poate fi mai mic de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la

fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat, dar nici mai mare de echivalentul a de cinci ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Pe lângă aceste două contribuții, care sunt **obligatorii**, mai există și unele **opționale**, pentru care persoanele fizice autorizate pot să opteze. Este vorba despre contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj, contribuția pentru asigurarea în caz de accidente de muncă și boli profesionale, precum și contribuția pentru concedii și indemnizații (FNUASS).

În ceea ce privește **veniturile din alte surse**, este obligatia plătitorului de venit de a reține la sursă și de a vira către bugetul de stat impozitul pe venit, de **16%**, acesta fiind considerat de altfel impozitul final, care se plătește până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost reținut.

Mai departe, legat de contribuția de asigurări sociale de sănătate, aceasta trebuie achitată doar în anumite situații, prevăzute expres în legislație.

"În anul 2016, persoanele care obțin astfel de venituri nu vor datora contribuția de asigurări sociale de sănătate decât în cazul în care obțin și alte tipuri de venituri pentru care plătesc deja această contribuție, ca de exemplu salariu. Contribuția se calculează de către organele fiscale și trebuie plătită de către persoana fizică, pe baza deciziei de impunere, a mai precizat sursa citată.

Prin urmare, așa cum AvocatNet.ro a explicat deja **aici**, specialiștii recomandă contribuabililor folosirea unor contracte conform Codului Civil **numai pentru activități ocazionale**, adică cele care nu au nici caracterul unei activități salariale și nici nu generează obligativitatea constituirii unei PFA, astfel încât încadrarea în categoria "venituri din alte surse" să fie conformă realității. Prin urmare, pentru orice activitate recurentă trebuie folosit, în funcție de natura activității:

- fie încadrarea în baza unui Contract Individual de muncă;
- fie încheierea de contracte cu PFA/profesii libere înregistrate fiscal.

Astfel, putem concluziona că, în situația în care o persoană este remunerată strict **o singură dată** pentru activitatea desfășurată, venitul obținut de respectiva persoană trebuie tratat ca **venit din alte surse**. Dacă însă persoana în cauză are o **colaborare mai lungă** cu respectiva, acesta ar trebui **să se autorizeze ca PFA**, iar veniturile sale din această activitate să fie considerate venituri din activități independente, ca urmare a caracterului continuu/recurent.

De altfel, repetitivitatea activității prestate de către o persoană fizică stă la baza încadrării într-una dintre cele două categorii de venituri menționate mai sus, indiferent că vorbim despre venituri „din activități de producție, comerț, prestări de servicii, din profesii liberale sau din drepturi de proprietate intelectuală”.

Cine poate încheia un contract civil?

Potrivit prevederilor din Codul civil, în vigoare de la 1 octombrie 2011, contractele civile pot fi încheiate de orice persoană care deține un **cod numeric personal românesc** (CNP), cu condiția ca aceasta să nu fie salariată sau înregistrată într-o formă profesională de desfășurare a activității.

Impozitarea veniturilor obținute printr-un contract civil se realizează prin faptul că aceste persoane dețin un CNP. O persoană fizică ce încheie un contract civil nu este înregistrată fiscal ca PFA, iar activitatea sa nu poate intra în categoria profesiilor independente. Contractele civile, care au la bază Codul civil, se încheie pentru servicii care nu au caracter de continuitate.

Un contract civil este considerat legal, conform art. 1180 din noul Cod civil, dacă este contractat și semnat de o persoană fizică majoră care nu este declarată incapabilă prin lege.

Autoritățile fiscale consideră că un contract civil este legal doar în cazul în care este încheiat pentru o activitate ocazională, și nu pentru o prestație regulată, ce ar putea avea caracterul unei activități salariale sau ar impune constituirea unui PFA.

Un contract civil poate fi descris ca fiind un act semnat de o persoană, de exemplu un electrician, venit să instaleze ceva. Cu alte cuvinte, persoana fizică primește venituri printr-un contract civil pentru o anumită lucrare, la un anumit moment, doar pentru perioada de timp cât durează munca sa.

Pentru activitățile cu caracter repetitiv nu poate fi folosit contractul civil, ci este necesară încadrarea în baza unui contract individual de muncă sau încheierea unui contract cu PFA/profesii libere înregistrate fiscal.

Când desfășoară o persoană fizică o activitate independentă?

Definiția dată activităților independente a fost modificată în vara anului trecut, astfel încât, în prezent, activitatea independentă este orice activitate desfășurată de către o persoană fizică în scopul obținerii de venituri, care îndeplinește **cel puțin patru dintre următoarele șapte criterii:**

- persoana fizică dispune de libertatea de alegere a locului și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru;
- persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți;
- riscurile inerente activității sunt asumate de către persoana fizică ce desfășoară activitatea;

- activitatea se realizează prin utilizarea patrimoniului persoanei fizice care o desfășoară;
- activitatea se realizează de persoana fizică prin utilizarea capacității intelectuale și/sau a prestației fizice a acesteia, în funcție de specificul activității;
- persoana fizică face parte dintr-un corp/ordin profesional cu rol de reprezentare, reglementare și supraveghere a profesiei desfășurate, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;
- persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea direct, cu personal angajat sau prin colaborare cu terțe persoane în condițiile legii.

Specialiștii recomandă o analiză detaliată a circumstanțelor

Managerul departamentului de Asistență fiscală din cadrul EY România consideră că, la acest moment, există diferențe importante în ceea ce privește obligațiile fiscale datorate pentru cele două tipuri de venituri, respectiv veniturile din activități independente și cele din alte surse, motiv pentru care atât contribuabilii, cât și angajatorii, trebuie să efectueze **o analiză detaliată** a contractului de servicii și a circumstanțelor în care respectivele activități sunt prestate, pentru a determina forma și tratamentul fiscal adecvat.

"În situația în care autoritățile fiscale ar considera că un venit tratat de contribuabil ca venit din alte surse ar reprezenta de fapt venit din activități independente, ar putea apărea și riscul ca acesta să fie considerat venit obținut din activități prestate fără autorizare legală",.. Altfel spus, dacă activitatea pe convenție civilă este continuă, poate fi considerată ca fiind un PFA „mascat” și automat ilegal, în lipsa unei autorizări.